

KYRKNYTT

FRÄNDEFORS FÖRSÄMLING

Nr 3 2018. Till hemmen i Frändefors församling.

HÖSTPERIODEN

Bild: Kristoffer Lundh 171002

Ljuset som tänds i mörkret.

Hösten är här. Sommarens ljusa kvällar är ett minne blott. Nu går vi från det sista skördearbetet som kanske inte alls gav det resultatet många bönder önskade på grund av sommarens extrema torka. Vi får ändå ta vara på det vi trots allt kunde bärga. På Tacksägelsedagen har vi i kyrkan tradition att tacka för det vi fått av skapelsens Gud. I år behöver vi nog också sända en extra bön till Gud för alla jordbrukare som hamnat i kris.

Några veckor efter Tacksägelsedagen kommer Allhelgonahelgen. Då har dagarna blivit allt kortare och mörkret blir alltmer påtagligt. Vi påminns om livets gräns. Många tänds ljus på sina anhörigas gravar. Det är mycket vackert på Frändefors kyrkogård när många ljus skiner i den mörka höstnatten. Vi får möjlighet att hedra minnet av alla kära anhöriga som lämnat oss och jordelivet under det gångna året vid en minnesgudstjänst med ljusständning. Gud vill ge oss ett hopp om en ljus framtid mitt i sorgen och saknaden.

Veckorna efter Allhelgonahelgen fram till Domsöndagen handlar om den tro vi har i kyrkan att det finns en himmel och en bättre värld hos Gud. Vi uppmanas att förbereda oss för den dag vi skall lämna den här världen. Jesus säger: *"Ty så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte ska gå under utan ha ett evigt liv". Joh. 3:16.*

Atle Burman skriver i dikten, I Allhelgonatid.

"När dagen är kort och kvällen är mörk, det är nu alla värmande levande ljus vill stråla så vackert i kyrkor och hus".

Detta kommer vi att få se mer av när Advents och Jultiden börjar.

Ralph Liljegren, kyrkoherde

Inkaleden

Till vänster: Bärarna vid en svår passage längs Inkaleden i Peruanska Anderna

Till höger: Ralph och Carina har nått högsta punkten på inkaleden (4 215 m öh). Kom och hör mer 21/10 kl 16.00.

Julspel

Nedan: Bild från 2017 års julspel. De vise männen söker stjärnan som leder till Jesus världens ljus.

Bilder Ralph Liljegren

Musikskolans Luciakonsert

Årets Luciakonsert kommer att hållas den **13 dec kl 19.00 i Frändefors kyrka**. Musikskolan medverkar med elever från Sundal, Vänersborg och Vargön. Ralph Liljegren leder andakten. Luciatablå med elever från Dalboskolan och Musikskolan.

Kollekt till föräldraföreningen.

Välkommen till våra körer!

Kyrkokören är kyrkans vuxenkör och övar måndagar kl. 19.00-21.00.

Jubilatekören barnkören och övar fredagar kl. 14.30-15.30. kom och prova

Körledare Emma Davidsson tel. 0739 591741.

Frändefors församling vill framföra ETT STORT TACK

till alla er som hjälpt till under sommarens ferieverksamhet, till vikarierande kyrkomusiker, präster och till er som har arbetat på kyrkogården under tiden ordinarie vaktmästare har haft semester. Ni har verkligen gjort ett otroligt fint arbete. Vägkyrkan sommaren 2018 var återigen en stor framgång men det hade inte fungerat så bra om inte alla frivilliga hade ställt upp med att koka kaffe och baka goda kakor. Vi tackar alla dessa begåvade ungdomar, musiker och vokalisterna. Vi är glada för utställningarna i kyrkan av Ekenäs hantverk, Gårdsbutiken Tor-nets gård, Annika i Brasmerud med stickat, smeden Inge Dahlgren och konstnären Lars Gardebrandt från Brålanda. Kaffepengar har totalt inbringat 4 641 kr till Svenska kyrkans internationella arbete och SKUT. Pengarna kommer att göra underverk för behövande på andra platser i världen.

Församlingsafton i församlingshemmet.

21/10 kl. 16.00 På hög höjd i Peru. Ralph och Carina Liljegren berättar och visar bilder från deras spännande resa till Peru, med besök på Inkale-den och Titikakasjön. Kaffe och andakt.

Gemenskapsträffar på Ringhem torsdagar kl. 14.00.

25/10 Cafégänget Yngve, Ivan och Lena sjunger och spelar dragspel och fiol.

29/11 Jan och Camilla Berglöv sjunger gamla och nya läsarsånger.

Tisdagen 25/12 obs tiden kl. 13.30. Julsång : Ralph Liljegren med flera.

Kontaktlista

Pastorsexpeditionen, Kyrkogatan 6, 462 69 FRÄNDEFORS. Öppen tisdagar och fredagar kl. 10.00-12.00 växel 0521-40014 Tel. 0521-262365 Fax 0521-403 33. Du kan även nå kanslisten andra tider på måndag, tisdag och fredag. Vill Du boka församlingshemmet gör du det via pastorsexpeditionen.

Epost: frandefors.forsamling@svenskakyrkan.se

Hemsida: www.svenskakyrkan.se/frandefors

Kyrkoherde Ralph Liljegren

Komminister Vakant

Tel. 0521-26 23 60

Epost: ralph.r.liljegren@svenskakyrkan.se

Kyrkomusiker Emma Davidsson

Församlingsassistent Victoria Olsson

Tel. 0739 59 17 41

Tel. 0521-26 23 63 / 070-562 13 53

Epost: emma.davidsson@svenskakyrkan.se

Epost: victoria.hakansson@svenskakyrkan.se

Kanslist Christina Larsson

Kyrkvaktmästare Johan Wallin

Tel. 0521-26 23 65

Tel. 0521-26 23 71 Fax. 0521-405 35

Epost: christina.i.larsson@svenskakyrkan.se

Epost: johan.m.wallin@svenskakyrkan.se

Kyrkorådet Ordförande

Kyrkofullmäktige Ordförande

Marita Högberg

Gunnar Hallsten

Tel. 070-423 15 30

Tel. 0521-430 19 / 076-109 11 62

**Kyrkogårdsutskottet Samman-kal-
lande Carl-Bertil Magnusson**

Ansvarig utgivare KH. Ralph Liljegren
Tryck JustNu Grupp-försändelse till hus-hållen i Frändefors församling.

Tel. 0528-701 18

INVANDRARNÄ (Bosse Parnevik 1992)

En kommer hit för att fly från nöden
En kommer hit för att undgå döden
En kommer hit av terror tvungen
En kom hit för att gifta sig med kungen
Dom är tyskar, iranier, greker, och turkar
Mest är dom snälla, andra är skurkar
En del är ärliga, andra skumma
en del är genier, andra dumma
Mest är dom fredliga, andra vill slåss
med andra ord: Så lika oss!
Med fel och brister, tuffa och mjuka
fast inte lika avundsjuka.
Vissa är färgade, andra är arier
som köper sin bruna färg i solarier
Vissa är svarta, andra gula
vissa är vackra, andra fula.
Men fast dom ibland av annan färg è
är dom precis som vi i Sverige
och när dom vill jobba här är tacket
"ni får inte jobba än för facket"
En del är båtfolk från Vietnam
som inte kan sjunga " we shall overcome"
och inte kan "rulla di rulla " som vi
och dom blir sällan fulla som vi
en del är mer judar än vi
en del har andra gudar än vi.
En del söker lugnet i stället för bråket
det enda vi svenskar kan bättre är språket
Det sägs att vi stammar från Adam & Eva
Som inte var svenskar - men ja må dom leva!

Gudstjänster i Frändefors kyrka

Sön 7/10 10.00 Gudstjänst med nattvard. Margareta Olsson. Kyrktaxi.

19 e. Tref. **18.00 Musikgudstjänst** damkören Klara Ensemble från

Lysekil. Dirigent Mattias Wennberg. Margareta Olsson.

Sön 14/10 11.00 Gudstjänst Kyrkokören, Skördealster. Ralph Liljegen.

Tacksägelsedagen. Kyrkkaffe i församlingshemmet auktion.

Sön 21/10 10.00 Gudstjänst. Margareta Olsson.

21 e. Tref.

Sön 28/10 10.00 Gudstjänst. Ralph Liljegen.

22 e. Tref.

Lör 3/11 19.00 Minnesgudstjänst. Kyrkokören. Margareta Olsson.

Alla helgons dag. Kyrktaxi.

Sön 4/11 10.00 Gudstjänst med nattvard. Margareta Olsson. Kyrktaxi.

Söndag efter alla helgons dag.

Lör 10/11 18.00 Helgmålgudstjänst. Ralph Liljegen.

Sön 11/11 17.00 Konsert Sång för livet. Körer från Dalsland och

24 e.Tref. trestadsområdet. Inträde 198 kr.

Sön 18/11 11.00 Familjegudstjänst i Församlingshemmet

Söndag före domsöndagen Ralph Liljegen.

Sön 25/11 10.00 Gudstjänst med nattvard. Ralph Liljegen

Domsöndagen. Kyrktaxi.

Sön 2/12 11.00 Gudstjänst. Kyrkokören. Ralph Liljegen.

1 i Advent. Kyrktaxi.

Sön 9/12 10.00 Gudstjänst Nils Lundbäck.

2 i Advent.

Tor 13/12 19.00 Musikskolans Luciakonsert. Ralph Liljegren.

Sön 16/12 16.00 Luciagudstjänst kring krubban.

3 i Advent. Jubilatekören. Julfest i församlingshemmet. Ralph Liljegren.

Gudstjänster på Ringhem. Tisdagar kl.13.30.

16/10	Gudstjänst.	Margareta Olsson.
30/10	Nattvard.	Ralph Liljegren.
13/11	Gudstjänst.	Nils Lundbäck.
27/11	Nattvard.	Ralph Liljegren.
11/12	Gudstjänst	Nils Lundbäck.
25/12	Julsång på Ringhem	Ralph Liljegren.

ALLHELGONAHELGEN

Fredag den 2 nov bjuder vaktmästarna på glögg och pepparkakor och svarar på frågor om kyrkogården.

Kyrkan är öppen Fredagen den 2 nov kl. 16.00-18.00.

Kl. 16.00 kaffeservering i kyrkan

Kl. 17.00 piano och sång med Emma Davidsson.

Lördag 3 nov kl. 19.00 Minnesgudstjänst med ljusständning. Kyrkokören.
Margareta Olsson.

Söndag 4 nov kl. 10.00 Gudstjänst med nattvard. Margareta Olsson

Kollekter

7 okt	Kanal 10	F
14 okt	Sveriges kyrkosångsförbund.	R
21 okt	Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar.	R
28 okt	Gidioniterna.	F
3 nov	Skut.	R
4 nov	Individuell människohjälp.	F
11 nov	Geijerskolan	S
18 nov	Svenska kyrkans internationella arbete.	R
25 nov	Erikshjälpen.	F
2 dec	Svenska kyrkans internationella arbete.	R
9 dec	Svenska kyrkans internationella arbete.	F
16 dec	Svenska kyrkans unga.	S
23 dec	Församlingens Barnverksamhet	F
25 dec	Den gode herdens skola i Betlehem.	F
26 dec	Svenska kyrkans internationella arbete.	R
30 dec	Svenska kyrkans internationella arbete.	R
31 dec	Församlingens barnverksamhet.	F

Kyrkfika.

Vad är väl mer avkopplande än att få luta sig tillbaka och njuta av en kopp gott kaffe eller te, en god kaka eller varför inte flera sorter om man skulle få svårt att välja.

Mandelmassekakor

250 g mandelmassa

100 g choklad (hacka grovt)

rivet skal från en apelsin

1 ägg

blanda ihop klicka ut på en plåt

10-12 min 175 grader

Farmors kakor räcker till 50 kakor. Smaksätt olika, med nötter, sylt eller nåt annat som är gott

5,5 dl mjöl

1 dl potatismjöl

1,5 dl florsocker 300 g kallt smör

0,5 msk-1 msk vatten

10 min 175 grader

Blanda vetemjöl, potatismjöl och florsocker i en bunke. Tärna smöret och nyp ihop det med mjölblandningen. Häll i vattnet och arbeta ihop till en deg. Knåda inte för mycket, degen ska bara precis gå ihop.

Lägg degen i en plastpåse i kylen och låt den vila i minst en timme.

Ny kyrkomusiker

Frändefors församling hälsar vår nya kyrkomusiker välkommen till sin tjänst här i Frändefors. Hon heter Emma Davidsson och bor i församlingen. Vi har fått möta henne i musikverksamheten från mitten av augusti.

Församlingsassistenten

Victoria är tillbaka hos oss efter sin tjänstledighet. Hon heter numera Olsson i efternamn. Hon kommer att fortsätta arbeta med barn och ungdomar. Victoria började tillsammans med Lovisa andra veckan i augusti.

Julstuga

Det kommer att bli en julstuga även i år om än i något mindre skala. Vi kommer att vara i Församlingshemmet som tidigare men tid och datum får vi återkomma med.

Uteblivna Kyrknytt

Något tråkigt hände förra gången Kyrknytt kom ut. Vår utdelare "glömde" att lägga Kyrknytt i många postlådor över hela vårt utdelningsområde. En del har fått den men väldigt många har inte fått Kyrknytt nr 2 för 2018. Jättetråkigt tycker vi. Nu har vi bytt leverantör och i och med detta så kommer den ut på fredagar i stället. Hoppas att det skall fungera bättre fortsättningsvis. Får Du inte Kyrknytt hör av dig till Pastorsexp öppet Tis och Fre 10-12. tele 262365.

Qluringar

Läs från vänster till höger. Svaren på sidan 19.

Ett årtal	Den 15 maj detta år korsar Napoleon alperna.	Den 14 aug öppnas Trollhätte kanal och blir färdig för trafik.	Då invigdes den nuvarande kyrkan i Frändefors.
En stad	Får sina stadsprivilegier 1644.	1679 blir staden residensstad.	En känd person som kommer från staden heter Agnes Carlsson.
En känd person.	Skall ha arbetat som snickare.	En person som människor över hela världen talar om.	Mamma och Pappa hette Maria och Josef.
En kvinna.	Född 3 oktober 1832 i Fröderyds socken. Död 27 juli 1903 i Stockholm .	Skrev oftast under signaturen L.S.	Har skrivit massor med dikter och psalmer bland annat psalm 248. i sv.ps.
Ett träd.	Ett träd inom familjen rosväxter.	Surt sa räven om ...	Frukterna passar bra till gelé och marmelad.
En blomma.	En riktig sommarblomma.	Heter på latin <i>Leucanthemum vulgare</i> och är <i>Skånes landskapsblomma</i> .	En sån har kanske prästen runt halsen.

Biblar – psalmböcker – andra skrifter.

Vid en genomgång av källarförrådet i församlingshemmet hittades ett antal psalmböcker från slutet av 1600-talet, Karl den tolfte's bibel från 1700-talet samt en kungörelse från början av 1800-talet. Kungörelsen skrevs av vår första Bernadotte, kung Karl den fjortonde Johan. Kungen lät trycka kungörelsen på slottstryckeriet i Stockholm. Sedan skickades böckerna ut i landet för att läsas upp för församlingsborna av prästen.

Evangelistsymboler

I Frändefors gamla kyrka fanns det ett flertal träskulpturer från 1700-talet. Fyra av träskulpturerna har placerats längst ner i kyrkan.

I de två glasmontrar som står där kan man se:

Matteus – ängel eller människa.

Markus- lejon symbol för kunglig makt.

Man kan även se en träskulptur av Jesus och lammet.

Maria finns med i samtida klädedräkt.

Text Ann-Sofie Stang Foto Johan Wallin

Hjärtligt Välkomna på en verklig musikupplevelse i
Frändefors kyrka söndagen den 11 nov kl. 17.

Sånger för livet

KÖRKONSERT MED SOFIA KJÄLLGREN OCH STORKÖR
UNDER LEDNING AV DIRIGENT MATS BACKLUND
11 NOVEMBER I FRÄNDEFORS KYRKA KL. 17
Biljetter säljs via [Ticketmaster.se](https://www.ticketmaster.se) 0771 70 70 70 och i
konsertlokalen 2 timmar före konsertstart. Biljettpris 198 kr.

sensus
Svenska kyrkan

Läkarmissionen
Sånger För Livet

Kycklingen som gick vilse

*En berättelse för både stora och små ur
Djurens andaktsbok av Kristina Reftel.*

En dag hade en massa smådjur samlats runt Enhörningen. Kycklingen, Nyckelpigan; Musen, Ekorren, Sparven—ja, Skogens alla minstingar flockades förvåntansfullt framför kullen där Enhörningen stod.

- Berätta något! Pep Musen. Något om små djur. Som vi!

- Okej sa Enhörningen och log så det strålade om honom. Låt mig få berätta en historia om en kyckling.

- Gillar den redan, pep Kycklingen.

Sparven och Ekorren knuffade lite förargat på Kycklingen.

- Tyst! Vi vill höra vad Enhörningen säger.

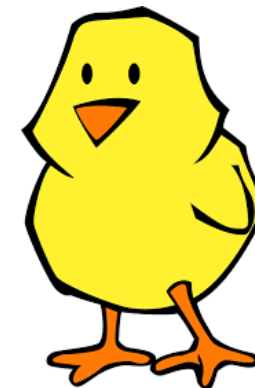
- Det var en gång en hönsamma som hade hundra kycklingar, började Enhörningen berätta.

- 100 kycklingar! pep Musen. Det är ju jättemånga!

-Ja, men hönsammamman älskade alla sina kycklingar lika mycket ändå, förklarade Enhörningen. Varje kväll innan kycklingarna skulle somna brukade hon räkna dem när de trippade in i hönsgården. Då visste hon att alla hennes kycklingar var i säkerhet.

- Men en kväll, fortsatte Enhörningen, kunde hönan bara räkna till 99 kycklingar. En kyckling saknades! Den hade gått vilse i skogen.

-Usch, är det här en skräckis, pep Kyck-

lingen nervöst. Jag gillar inte såna.

Enhörningen gnäggade uppmuntrande mot Kycklingen.

Hönsammamman brydde sig så mycket om den kycklingen som var borta, att hon lämnade de 99 kycklingarna som var trygga i hönsgården för att gå ut och leta efter kycklingen som saknades. Hon letade under varje buske och i varje grop i marken, tills hon hittade kycklingen fastklämd i en bergsskrevla.

Alla smådjuren andades ut.

- Hönan lirkade loss kycklingen och bar hem den. Och den kvällen, sa Enhörningen, tror jag att det blev fest i hönsgården!

- Vilken bra berättelse! pep Kycklingen.

- Och glöm inte, avslutade Enhörningen, att Han som har skapat stjärnorna älskar er lika mycket som Hönan älskade alla sina kycklingar.

Örnen flög lite närmare och landade på en gren inte så långt ifrån Enhörningen.

-Gäller det bara kycklingar, det där du berättade? Frågade han och försökte låta så kaxig han kunde. Som är snälla och gul-liga?

Enhörningen vände huvudet mot örnen och tittade rakt på honom.

- Det gäller alla djur sa han.

-Även... ja, till exempel... alltså... Örnar? Som kanske har varit väldigt... bråkiga? Sa Örnen försiktigt.

- Det gäller alla djur, sa Enhörningen igen. Även bråkiga örnar. Han som har skapat stjärnorna älskar dig Örnen, dig och alla er andra.

Kycklingen, Nyckelpigan, Musen; Ekorren och sparven log stort när de hörde vad Enhörningen sa.

Men det största leendet det hade nog Örnen.

Fundering.

Vi människor kan gå vilse precis som kycklingen gjorde. Vi kan tappa bort oss så att vi inte hittar vägen hem igen– Det är ett sorts ”gå vilse”.

Men bibeln berättar också om att gå vilse, och då handlar det om något helt annat.

Gud vill ju att vi ska leva varje dag tillsam-

mans med Honom. Att Han ska få finnas med och hjälpa oss att göra det som är rätt.

Men när vi gör det som är fel– ljuger, sårar någon annan, fuskar och sånt– då kommer man längre bort från Gud. Då går vi vilse kan man säga.

Men Gud är precis som hönsmamman. Han vill att varje människa ska vara nära honom. Han älskar alla människor, var och en av oss.

Så när vi gör något som är fel, som gör att vi kommer bort från Gud då letar han efter oss.

När vi gör fel brukar vi ofta få dåligt samvete. Det känns inte så bra i magen. Samvetet är ett sätt för Gud att ropa på oss så att vi inte går vilse.

Därför är det bra att lyssna på sitt samvete. Då lyssnar man på Gud.

Barn- och Ungdomssidan

Nu är vi igång med en ny termin!

I mitten av augusti kom jag, Victoria, tillbaka efter ett års tjänstledighet.

Det känns fint att vara tillbaka och att få hänga med er barn, ungdomar och föräldrar igen! Vi erbjuder lite olika verksamheter och bäst information om dem hittar du på vår hemsida

www.svenskakyrkan.se/frandefors

—klicka dig vidare till ”verksamheter” för att läsa mer!

Med mig har jag Lovisa, barn- och ungdomsledare, som funnits i församlingen under året.

Tillsammans välkomnar vi Dig!

18 november (söndag) Kl. 11.00

Kommer vi ha en

fantastisk familjegudstjänst!

Håll utkik efter affisch, info på hemsidan och i din verksamhet för att inte missa detta!

Ett årtal 1800. En stad. Vänersborg. En känd person. Jesus. En Kvinna. Lina Sandell. Ett träd Rönn. En blomma. Prästkrage.

Till vänster och nedan. Kyrkan smyckas med skördade grönsaker, blommor och frukt, på tacksägelsedagen.

Äppelträdet är fullt av röda äpplen.

Till vänster. Vaktmästarna bjuder på varm glögg till de frusna gravsmyckarna på allhelgonafest. Vi ser Markus, Johan och Ann-Sofie som serverar besökarna.

Till höger. Ljus tänds under Minnes-gudstjänsten på Alla helgons dag.

Bilder Ralph Liljegen